

התעללות בפייסבוק

בן 15 מאזור ירושלים התאבד לאחר שחבריו הקניטו אותו ברשת החברתית הפופולרית ■ עמ' 10

ההקנטות של ד' בפייסבוק

לא עמד בהקנטות. ד' (בעיגול מוקף) בחברים ללימודים

הכתובת הייתה על הקיר

ד' בן ה-15 סבל מהתעללות ממושכת בגלל שהיה נמוך קומה ■ חבריו גידפו אותו בחצר בית הספר וגם ברשת החברתית ■ שלשום, אחרי שפרסם על קיר דף הפייסבוק שלו את מילותיו האחרונות של זוהר ארגוב, הוא תלה את עצמו במקלחת ■ אחד הילדים שהקניטו: "מקווה שזה לא בגללי"

אותות המצוקה
אחד הדברים האחרונים שכתב ד' בפייסבוק: "על מה אתה חושב?" וקישור למילותיו האחרונות של זוהר ארגוב

את גופתו מצאה אחותו, שחזרה לבית עם סיום הלימודים. עוד באותו יום התקיימה הלווייתו של הנער, במהלכה נשבעה האמא כי היא תהיה שגרירתו לחקור את האמת מאחורי ההתאבדות. "היו צוחקים עליו כי הוא קצת נמוך", מספר ג', תל-מיד נוסף מבית הספר בו למד ד'. "היו רשמים לו בפייסבוק דברים מרושעים, היו צוחקים עליו. באחד המקרים, כתבו לו החברים 'אתה ילד עם הומור מצחיק, אבל נפל הר' בהומור ובמצחיק הח' וזה הומו מציק', דבר אחר אני יכול לומר, הילדים שריבנו איתו, העליבו אותו הרבה, אבל לא אמרו לו 'לך תתאבד'. לא היו לו חברים אמיתיים, כולם היו חברים בכאלו".

יוסי אלי

הוא היה ילד נמוך קומה עם מום בלב, שרק עבר לבית ספר חדש באזור ירושלים, אבל הוא לא נקלט בו היטב. במקום זאת, ד' בן ה-15 סבל במשך שנה ארוכה מהקנטות וגידופים בחצר בית הספר וברשת החברתית פייסבוק, מבלי שאיש מהמבוגרים מבחין בהומור העניין. "כלב, הייתי הורג אותך, אבל בגלל שאומרים תנו לחיות לחיות, אז לא נהרז אותך", הגיב אחד התלמידים על דברים שכתב בפייסבוק. שלשום, אחרי שזכר במילות הפרידה של זוהר ארגוב ופרסם אותן באינטרנט, הוא תלה את עצמו בחדר המקלחת.

"ד', יפגר קטן, עושה לי לקח לעצמך, לוקח משפטים מ'גמדימ'.co.il", אלו הם רק חלק מן ההקנטות שספג הנער, שסבל מבעיות גדילה מאז לידתו. בבוקר יום שלישי, היום בו התאבד הנער, הוא יצא לבית הספר כבכל יום. למרות שחבריו לספסל הלימודים מתארים כי כבר בשעות הבוקר הגיע במצב רוח מדוכדך. "שאלתי אותו 'מה נשמע אחי?', הוא אמר לי, 'עוזב, אין לי כוח, כואב לי הראש'", סיפר א', אחד מחבריו ללימודים, בניסיון לשחזר את המפגש האחרון בין השניים. בסביבות השעה 15:00, ולאחר שסיים את יום הלימודים, חזר ר' לביתו, התיישב מול המחשב ונכנס לפייסבוק. עוד לפני, הספיק להתקשר לאמו שיצאה לעבודה ולומר לה כי הכול בסדר והוא חוזר לביתו. אבל זמן קצר לאחר מכן, סמוך לשעה 16:00, נכנס ד' למקלחת ותלה את עצמו.

לאף אמה לעבור כאלה ייסורים כמו שאני עוברת כעת", אמרה האמא, "הוא תמיד התלונן שמציקים לו ומקניטים אותו שהוא גמד ונמוך. הוא אמר 'אמא, צוחקים עליי שאני בור' והוא ומחקים אותי'. אמרת לי תמיד שהוא ילד מקסים, ויש הרבה אנשים גדולים שהם נמוכים". חוקרי תחנת מעלה אדומים פתחו בחקירה כדי לשלול אירוע פלילי.

עו"ד יונתן קלינגר

גלישה בטוחה

אותה בריונות, גידים שונה

החברתית; כאשר היא תוטרד ברחוב אולי תוכל לברוח, אולי תוכל לשוחח על כך עם חבריה ואולי תוכל לומר להוריה. כאשר הפי עולה נעשית במחשכי הרשת, על מחשבה הפרטי וללא שקולו של המטריד נשמע בצור רה רמה, היא תטה פחות לשתף.

אלא, שהאחריות המוטלת על ההורה אינה שונה כלל וכלל: הורה צריך לשאול את ילדיו כיצד בילו את היום, עם מי שוחחו ולי ספק להם עזרה ומפלט. הורים אינם יכולים להתעלם מסימני אזהרה אצל ילדיהם ולמציאות מפלט בהאשמת רשתות חברתיות כאלה או אחרות. אונס היה עוד הרבה לפני הרשת החברתית, ולצערנו גם ישאר אחריה.

לעומת זאת, להורים מעולם לא היו אמצעים כה קלים להישאר בקשר טוב עם ילדיהם כמו היום. הורה שמכיר את ילדיו יודע למצוא את סימני האזהרה האלה בתמונות, בסימנים ובהודעות הסטטוס שילדו יעלה. הורה, כיום, יכול להיות חכם של ילדיו ברשת החברתית, לשוחח עמו, לקרוא את ערכו ולשחק עמו במשחקים גם כאשר הוא בעבורו. במקום לתפוס את הרשת כמשהו שמרד חיק את הילד, הורים צריכים להפסיק להאשים את הרשת ולהתחיל להשתמש בה.

עו"ד קלינגר הוא חבר הנהלת עמותת אשנב – אנשים לשימוש נכון באינטרנט

האם באמת האינטרנט, או ליתר דיוק הרשת החברתית "פייסבוק", היה צעד הכרחי על מנת להביא להתאבדותו של נער בן 16 אמש? או לאונס של ילדה בת 12 על ידי שני צעירים בני 17 ו-22? ככל הנראה לא. הרוע האנושי קיים בכל מקום ומכבץ בכל אפשרות.

אלא, שהן האונס והן ההתאבדות הם מקרים של בריונות ברשת; ב-2007 חווה אחד מכל שלושה ילדים בריונות באינטרנט. ארבע תופעות שהיו בחצר המשחקים: הצקות, אלימות מילולית ופיזית, פרסום של פרטים מביכים ופגיעה בפרטיות הילדים הן הסכנות האמיתיות ברשת; הרבה יותר מסכנות הפרופילים שמנסים למכור להורים ההיסטריים בשם הרייטינג.

בריונות היא סכנה, בין היתר, כי ילדים לא מרווחים על ההתעללות ברשת, כמו שהם לא מרווחים על בריונות בבית הספר. לפני כחצי שנה התארחתי בפורום באתר "טיפו", בו ילדים שאלו שאלות בנושא גלישה בטוחה. הסכנות שהילדים חששו מפניהן היו ברורות: כיצד לשמור על עצמם כאשר הם מדברים עם זרים ברשת וכיצד להתמודד עם הטרדות שהם חווים.

אכן, נערה יפה יכולה לחוות הטרדות מיניות בדרכה הביתה מבית הספר וברשת

טל שניידר

האמא המודאגת

בולשת האמא בפייסבוק

בו וכולם רואים כל מה שאתה אומר ועושה. אלוהים, כמה פעמים הסברתי לו את זה. וגם הנחיתי לא לאשר חברות למי שלא מכירים או לדמויות טלוויזיוניות שבתוך ראשי הלחץ מתחבא בתוכן האנס המצוי. תהיה מנומס, אמרתי לו, תגיב יפה לתמונות של חברים. בלי שטויות.

ובכל זאת, הילדים מרגישים שהם נמצאים שם לבר. שהם מכירים את כולם. קצין משטרה לשעבר, מומחה מיחידת פשעי המחשב, הסיביר לי פעם שלא מומלץ לבלוש אחרי הילד במחשב. עדיף לכבד את פרטיותו, כדי שלא לדרוץ אותו להסתרה. הסכמתי איתו בכל לי והחלטתי לא להציץ. החזקתי מעמד אולי יממה. מאז אני בודקת מה הילד עושה בפייסבוק, שיניתי עבורו את הגדרות הפרטיות, ניסיתי לחסום את העולם מלהציץ פנימה ופעם אדתי אפילו שלחתי אותו להתנצל (תוך שימוש בשיטה האמיתית, פנים אל פנים).

אני מודה: אני בולשת, לפעמים מתערבת ומרמי פעם לומדת מה הן הקללות החרשות של רור הילדים.

בקרב אני מחליף סיסמה, ואת לא תוכלי להציץ לי יותר", אמר לי לפני כמה ימים מספר אחת, כולה עוד לא בן 10. "תחליף. נראה אותך", השבתי לו ולרווחתי תי הוא נשבר. אין לו מושג איך עושים זאת, בינתיים. אבל רגש מסוים, אותו רגש אשם מפורסם, התגנב לתוכי. אולי לא הייתי צריכה לתת לו בכלל לפתוח עמוד בפייסבוק? לפני שנה פלוס חשבתי שזו דרך טובה לתת לילד שלי לשמור על קשר עם חברים שהשאר אירבושינגטון. היום הוא חבר של כל השכבה וגם של ילדים מבתי ספר אחרים. היום בו יחליף סיסמה, יקח את המחשב מן הסלון ויתכנס איתו בחדרו, דוהר לקראתי בקצב הקלדה עיוורת. הוא גם יסגור את הדלת. הרף עין יחלוף וגם מספר שתיים, היום כולה בת שש, תפתח עמוד משלה. אני יודעת שלחלק מן הילדות בכיתה שלה כבר יש פייסבוק.

הפייסבוק, אני מסבירה למספר אחת – ומקווה שמספר שתיים גומעת כל מילה בצמא – זה כמו חדר גדול שכולם נמצאים

הסבירו לי שלא מומלץ לבלוש אחרי הילד במחשב. עדיף לכבד את פרטיותו. החזקתי מעמד אולי יממה

ילדים לא מדווחים על ההתעללות באינטרנט, בדיוק כמו שהם לא מדווחים על בריונות בבית הספר